

ZUZENBIDE ZIBILA
ESKUBIDE PERTSONALAK
Kontratua

1

Mikel Mari KARRERA EGIALDE

KASUA

Amaiak liburua saldu nahi du, eta iragarki-taulan anuntzioa jarri du: zuzenbide zibileko eskuliburua, 20 €, telefonoa. Beñatek telefonoz deitu du, esan dio baietz, eta kafetegian geratu dira datorren astean. Amaia kafetegian dagoela zain, beste lagun batek ikusi eta adierazten dio eskuliburua behar duela azterketa prestatzeko eta erosiko diola 25 eurotan. Momentu horretan agertzen da Beñat 20 euroekin liburua jasotzera.

Horrelako kasuaren azterketa egiteko, ez dago egitateen, erlazio juridikoen eta eskemen azalpena egin beharrik, oso sinpleak eta gogoratzeko errazak baitira. Horregatik, zuzenean egin daiteke analisia, beti ere, **egitateen ordena eta dinamika** jarraituz.

Abiapuntua

Liburua Ondasun higigarria, materialki zehaztua eta mugatua. Fruiturik ez du ematen, beraz edukitza kitatzeko orduan, akzesioz fruituen gaineko jabetza-eskubidea nork duen erabaki beharrik ez da egongo.

Titularra Liburuaren gain jabetza-eskubidea Amaiak du. Legitimazioa, beste eskuratzeko titulurik ezin badu frogatu, ondasun higigarriari buruzko eraentzak emango dio: *La posesión de los bienes muebles, adquirida de buena fe, equivale al título* (KZ 464. art.).

Asmoa Amaiak gauza bat entregatu nahi du horren truk dirua jasotzeko. Gauza baten truk bestea ematen denean, trukea dago: *La permuta es un contrato por el cual cada uno de los contratantes se obliga a dar una cosa para recibir otra* (KZ 1538. art.). Baina gauza horietako bat dirua bada, orduan salerosketa dago: *Por el contrato de compra y venta uno de los contratantes se obliga a entregar una cosa determinada y el otro a pagar por ella un precio cierto, en dinero o signo que lo represente* (KZ 1445. art.).

Anuntzioa iragarki-taulan jartzea

Alde-bateko borondate deklarazioa Salerosketa-kontratua burutzeko eskaintza luzatzen da, baina kontraturik ez da sortu oraindik: *No hay contrato sino cuando concurren los requisitos siguientes: 1º Consentimiento de los contratantes. 2º Objeto cierto que sea materia del contrato. 3º Causa de la obligación que se establezca* (KZ 1261. art.). *El consentimiento se manifiesta por el concurso de la oferta y de la aceptación sobre la cosa y la causa que han de constituir el contrato* (KZ 1261. art.).

Hartzailea Eskaintza badago, baina onartzen duenik ez oraindik, beraz, kontratuan beti egon behar den beste alderdia zehazteke dago.

Telefono deia

Onartzea Beñatek liburua eskuratzeko asmoa badu, bere interesa edozein delarik ere. Amaiarekin telefonoz hitz egin eta biak ados jarri dira.

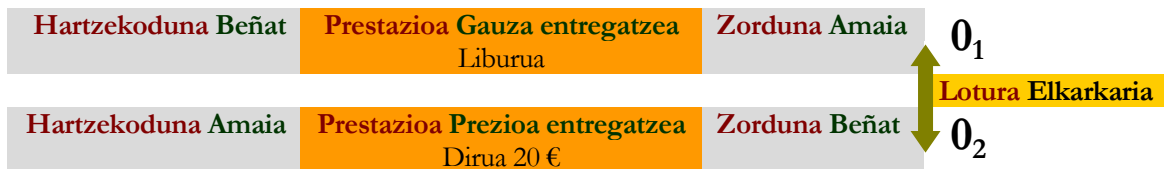
Forma Hitza bakarrik erabili dute, idatziz ezer jarri eta sinatu gabe. Legeak, ordea, hau esaten du: *También deberán hacerse constar por escrito, aunque sea privado, los demás contratos en que la cuantía de las prestaciones de uno o de los dos contratantes exceda de 1.500 pesetas (9 €)* (KZ 1280. art. *in fine*). Hala eta guztiz ere, forma hori betetzea (idatziz jartzea) ez da eskatzen kontratua burutzeko eta, halakoetan, alderdietako edonork idatziz jartzera behartzeko ahalmena izango du, besterik gabe: *Si la Ley exigiere el otorgamiento de escritura u otra forma especial para hacer efectivas las obligaciones propias de un contrato, los contratantes podrán compelirse recíprocamente a llenar aquella forma desde que hubiese intervenido el consentimiento y demás requisitos necesarios para su validez* (KZ 1.279. art.).

Harreman juridikoa Kontratua burutu da, hain zuzen ere ados jarri diren bi alderdi badaudelako (Amaia eta Beñat), objektua merkataritzan dagoen gauza delako (KZ 1271. art.) eta kausa ere badagoelako (KZ 1274. art.): *La venta se perfeccionará entre comprador y vendedor, y será obligatoria para ambos, si hubieren convenido en la cosa objeto del contrato, y en el precio, aunque ni la una ni el otro se hayan entregado* (KZ 1450. art.). Gero, nahi izanez gero, alderdietako batek bestea behartu dezake idatziz jartzea kontratua.

Obligazio juridikoak

Kontratua obligazioen iturri Kontratua burutzen denean, obligazioak sortzen dira: *Las obligaciones nacen... de los contratos...* (KZ 1089. art.).

Obligazio nagusiak Salerosketa kontratuan, obligazio nagusiak bi dira: batetik, gauza entregatzeko obligazioa eta, bestetik, dirua entregatzeko obligazioa (KZ 1.445. art.).

Liburua entregatzeko obligazioa *El vendedor está obligado a la entrega y saneamiento de la cosa objeto de la venta* (KZ 1461. art.). *Se entenderá entregada la cosa vendida, cuando se ponga en poder y posesión del comprador* (KZ 1462. art.).

Dirua entregatzeko obligazioa *El comprador está obligado a pagar el precio de la cosa vendida en el tiempo y lugar fijados por el contrato* (KZ 1500.1 art.).

Sinalagma Obligazio nagusien artean sinalagma-lotura dago, izaeraz elkarkariak dira: bata bestearen kariaz sortu (sinalagma genetikoa) eta beteko (sinalagma funtzionala) dira (*cf.* KZ 1466 eta 1500. artk.; jurisprudenziak eta doktrinak garatutako erakundea da).

Noiz bete behar da bakoitza Sinalagma funtzionala alderdiek erabaki eta moldatu dezakete. Hala, obligazio bata zein bestea betetzeko eguna eta lekua finkatu dituzte, geratu baitira kafetegian halako egunean eta orduan liburua entregatu eta dirua ordaintzeko.

Liburua entregatzea *El vendedor no estará obligado a entregar la cosa vendida, si el comprador no le ha pagado el precio o no se ha señalado en el contrato un plazo para el pago* (KZ 1466. art.).

Dirua ordaintzea *Si no se hubieren fijado, deberá hacerse el pago en el tiempo y lugar en que se haga la entrega de la cosa vendida* (KZ 1500.2 art.).

Epea Eguna iritsi den ikusi behar da: *Las obligaciones para cuyo cumplimiento se haya señalado un día cierto, sólo serán exigibles cuando el día llegue* (KZ 1125.1 art.).

Salbuespenak Obligazioa ez betetzeko salbuespenak jarri daitezke, beti ere sortutako obligazioaren elementuak eta inguruabarrak ez badira errespetatzen: lekua, garaia, baldintzak, objektua, eta abar.

Lege indarra Sortutako obligazioa bete egin behar da: *Las obligaciones que nacen de los contratos tienen fuerza de ley entre las partes contratantes, y deben cumplirse al tenor de los mismos* (KZ 1091. art.). Bestela, obligazioaren ez-betetzea dago. Amaiak ezin du Beñatekin duen obligazioa aldatu eta, kasuan, 25 € eskatu, beste lagun batek hori agindu diola alegatuz.

Eskaintza berria Amaiari bere lagunak eskaintza hobea egin dio. Erosteke eskaintza berri bat da eta Amaiak beste kontratu bat berarekin egin dezake onartu eta ados badago; orduan, beste bi obligazio nagusi berri sortuko dira. Gauza berbera saldu daiteke bi erosleri: *Si una misma cosa se hubiese vendido a diferentes compradores, la propiedad se transferirá a la persona que primero haya tomado posesión de ella con buena fe, si fuere mueble* (KZ 1473.1 art.).

Obligazioa ez betetzea Kasuan Amaiak bere lagunari saldu eta emango balio liburua, Beñatekin duen obligazioa ezin du bete eta badaki.

Ez-betetzea Norbaitek bere obligazioa ez bada betetzen, ez-betetzearen ondorioak jasan beharko dira. Gainera, apropos (dolo) ez bada bete, kalteak (baleude) ordaindu beharko dira: *Quedan sujetos a la indemnización de los daños y perjuicios causados los que en el cumplimiento de sus obligaciones incurrieren en dolo, negligencia o morosidad, y los que de cualquier modo contraviniere al tenor de aquéllas* (KZ 1101. art.).

Elkarkariak Obligazio bat ez bada betetzen, obligazio horretako hartzekodunak beste obligazioa suntsiarazteko ahalmena du: *La facultad de resolver las obligaciones se entiende implícita en las recíprocas, para el caso de que uno de los obligados no cumpliere lo que le incumbe* (KZ 1124. art.). Bestalde, berandutzari buruzko eraientza berezia ere badago: *En las obligaciones recíprocas ninguno de los obligados incurre en mora si el otro no cumple o no se allana a cumplir debidamente lo que le incumbe. Desde que uno de los obligados cumple su obligación, empieza la mora para el otro* (KZ 1100.3 art.).